

ביאור בדרך אפשר

1 בְּלִבְךָ⁹ ולא עצם המהות, ואילו בני ישראל נמשכו ממהותו ועצמותו של
 2 הקדוש ברוך הוא. וְזֶהוּ גַם הַטַּעַם שֶׁנִּשְׁמָוֹת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאוֹת
 3 בְּשֵׁם מְהַלְכִים, בשונה מהמלאכים הנקראים "עומדים", כלשון הכתוב
 4 (בנבואת זכריה) "אם בדרכי תלך... ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה"
 5 (ופירש במצודת-דוד: "לא יקופח
 6 שכרם בעולם הנשמות, כי אתן להם
 7 מהלכים וטיוולים בין המלאכים האלה
 8 העומדים פה...") (דְּכִינּוּן שֶׁשָּׂרָשָׁם
 9 של נשמות ישראל בַּעֲצָמוֹתוֹ
 10 יִתְבָּרַךְ, לְכֵן יֵשׁ בָּהֶם הַלִּיכָה
 11 התקדמות ועלייה אֲמִיתִית, שֶׁהִיא
 12 בְּלִי גְבוּל, עלייה ממצב למצב לא
 13 בצורה הדרגתית אלא עליות ללא גבול
 14 לְמַעְלָה מִסְדֵּר הַשְּׁתַלְשָׁלוֹת
 15 שבו האור האלוקי מאיר בהגבלה ויורד
 16 ומשתלשל מדרגה לדרגה בצורה
 17 מסודרת, וְלִכֵּן יֵשׁ בָּהֶם בְּנִשְׁמָוֹת
 18 ישראל גַּם עֲנִיָּן הַרְאִיָּה
 19 בְּאֵלֶקוֹת והרי קליטת דבר בראייה
 20 היא בצורה החזקה והברורה והאמיתית
 21 ביותר ו"אינה דומה ראייה לשמיעה"
 22 שהיא ברמה יותר נמוכה מראיה
 23 (שְׂזוּהִי ראיית אלוקות כשם שרואים
 24 דברים גשמיים מוחשיים היא תְּכַלִּית
 25 וּשְׁלִימוֹת הַבְּרִיאָה שֶׁתְּהִיָּה
 26 לְעֵתִיד-לְבָא, בעוד שכעת בזמן
 27 הגלות העולם והבריאה מסתירים על
 28 האור האלוקי שבורא אותם ומקיים
 29 אותם, ולכן העולם לא נמצא במצבו
 30 הרצוי, והכוונה של הבריאה השעולם
 31 הזה יהיה "דירה" ומקום ראוי
 32 להתגלות והשראת השכינה טרם
 33 התמלאה בשלימות, הרי לעתיד לבוא
 34 כוונת ותכלית הבריאה תתקיים
 35 במילואה כי אז הנבראים יראו אלוקות בגלוי כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁹ ביעודי
 36 הגאולה וְנִגְלָה כְּבוֹד הַנְּיָן וְרָאוּ כָּל בְּשָׂר גו', כלומר, גם בשר גשמי
 37 יראה וייווכח באלוקות בצורה גלויה וברורה) ובגלל המעלות והסגולות
 38 המיוחדות הללו התורה ניתנה דווקא לבני ישראל.
 39 אַךְ עֲדִין צָרִיךְ לְהִבִּין, אִיךָ מְרוֹמְזוּ בְּתִשְׁבֹּת מֹשֶׁה לְמַצְרַיִם
 40 יִרְדָּתָם כּו', כמובא לעיל מדברי הגמרא, על טענת המלאכים שצריך לתת
 41 את התורה למעלה, "תנה הו"ך על השמים", ענה להם משה רבנו שכיון שלא
 42 ירדו למצרים, הדיבור הראשון "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים"
 43 לא שייך אליהם, וכך גם לגבי שאר הדברות, אבל עדיין לא מובן איך נרמו

ביאור בדרך אפשר

44 במענה הזה התוכן של הָאָמּוֹר לְעֵיל אודות מַעֲלַת נִשְׁמוֹת
 45 יִשְׂרָאֵל שֶׁמוֹשֶׁרְשׁוֹת בַּעֲצָמוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ כּו' כטעם וסיבה לכך
 46 שדווקא הם קיבלו את התורה. וּלְאִידֶךָ גִּיסָא, גם לא מובן שהרי מִצַּד
 47 מַעֲלַת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁמוֹשֶׁרְשׁוֹת בַּעֲצָמוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, זה אכן
 48 הסבר וטעם לכך שהם יקבלו את
 49 התורה אבל אם משום כך הִיָּה יָכוֹל
 50 לְהִיֹּת הַעֲנִיָּן דְּמִתְּנִי-תוֹרָה
 51 בְּאוֹפֵן שֶׁנִּשְׁמָוֹת בְּגוֹפִים
 52 יִתְעַלּוּ לְמַעְלָה וְיֵשׁ יִקְבְּלוּ
 53 אֶת הַתּוֹרָה וכמובא בתהלות
 54 המאמר שכיוון שנתינת התורה לבני
 55 ישראל יכולה להיות באחד משני
 56 האופנים – או שהם יעלו למעלה, או
 57 כפי שהיה בפועל, שהקדוש ברוך הוא
 58 הוריד את התורה אליהם למטה, הרי
 59 הביאור האמור על-פי חסידות (של
 60 נתינת התורה לישראל כי הם מושרשים
 61 בעצמותו) לא מסביר במה עדיף האופן
 62 של "יורד ה' על הר סיני למטה" על
 63 האפשרות שבני ישראל יעלו למעלה?
 64 וְגַם צָרִיךְ לְהִבִּין במענה של משה
 65 רבנו למלאכים יש טעם מדוע בפועל
 66 התורה לא ניתנה למלאכים, כי מדברי
 67 התורה בעשרת הדברות מובן שהיא
 68 שייכת לבני ישראל בעולם הזה (שירדו
 69 למצרים, ועושים מלאכה ויש להם אב
 70 ואם וכן הלאה), אבל עדיין לא מובן
 71 בעצם הדבר לְמָה באמת הוּצָרְכָה
 72 הַתּוֹרָה לְהַנְתֵּן לְנִשְׁמוֹת
 73 בְּגוֹפִים דְּיוֹקָא ולא לנשמות כפי
 74 שהן למעלה?
 75 (ב) וְיִוָּבֵן כָּל זֶה בְּהַקְדִּים
 76 הַבְּאוּר בְּמָה שֶׁפְּתוּב¹⁰ ב'שיר
 77 השירים' שְׁחוֹרָה אָנִי וְנָאָה
 78 בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם¹¹, וְיִדוּע'¹² בדברי חכמינו ז"ל במדרש שֶׁזָּהוּ
 79 מְאֹמֵר כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל על עצמה, הִנְנוּ, שֶׁהַנְּשִׁמָּה הַמְּלוּבֶשֶׁת
 80 בַּגּוֹף הגשמי בעולם הזה אומרת לְהַנְּשִׁמָּה כְּמוֹ שֶׁהִיא לְמַעְלָה
 81 ללא הגבלות הגוף, שֶׁהִגֵּם שֶׁשְׁחוֹרָה אָנִי, ומצבי לא רצוי, כיוון
 82 שְׁמַחְמַת הגוף וְנִפְשׁ הַבְּהִמִית (בהם מלובשת ונמצאת הנשמה)
 83 שְׁמַעֲלִימִים על אור ה' וקדושתו, חָסֵר אֲצִלָּה הַגִּילּוּי
 84 דְּשִׁמְשׁ וּמִגֵּן הַנְּיָן אֲלֵקִים¹³ והאור האלוקי נמצא בה בהסתר כך
 85 שהיא 'שחורה' וחסר לה אור, וְהִיא בְּכַחֲנִית הַעֲלָם וְשִׁחְרוּת, היפך
 86 הגילוי והאור, מְפַלְמֵקוֹם וְנָאָה כּו', בכל זאת יש בה נוי ויופי

(10) שה"ש א, ה. 11) בהבא לקמן - ראה המשך תע"ב ח"ג ע' א'תנה ואילך. 12) ראה שהש"ר עה"פ. לקו"ת שה"ש ז, ב. 13) תהלים פד, יב.